

PROGRAM TRANSFORMASI MINDA

Larangan dan Hukuman Tatatertib *“Jangan!”*

Muhammad Adil Ahmad Tajuddin
Ketua Bahagian Penasihat Undang-Undang
Kamar Bahagian Penasihat Undang-Undang
Pejabat Penasihat Undang-Undang
Universiti Putra Malaysia

Ratio Legis Est Anima Legis

Kandungan Sesi

- Konsep tatakelakuan dan kesalahan
- Pemakaian dan Pengenalan Akta 605
- Jadual Kedua, Akta 605
- Prosedur Tindakan Tatatertib
- Rayuan Tatatertib
- Jawatankuasa Tatatertib & Jawatankuasa Rayuan Tatatertib
- Surcaj & Penamatan Demi Kepentingan Awam
- Kes Tatatertib di UPM

Objektif

Objektif umum

- memberi pendedahan kepada pegawai mengenai konsep, prinsip, dan peraturan asas perkhidmatan universiti;
- menerapkan nilai budaya cemerlang agar pegawai dapat memberikan penyampaian perkhidmatan dengan cekap serta berkesan;

Objektif khusus

- pada akhir sesi pegawai dapat memahami, mengamalkan dan mematuhi tatakelakuan sebagai seorang pegawai universiti

TATATERTIB

**Konsep: TATA – aturan
TERTIB – sempurna**

Maka **TATATERTIB = ATURAN SEMPURNA**

**Pengertian Umum:
Displin**

Menjamin wujudnya kesempurnaan melalui aturan/peraturan

Kenapa Peraturan Tata tertib Diperlukan

“Disiplin... dalam mana-mana perbadanan ialah untuk memastikan bahawa perjalanan pejabat... dilaksanakan dengan betul dan cekap. Dengan itu disiplin boleh mengembangkan matlamat... perbadanan... sebagaimana juga halnya dengan kesejahteraan dan keselamatan pekerja. Kaedah menentukan nilai kelakuan di tempat kerja; prosedur menolong memastikan nilai itu dipatuhi dan juga memperuntukan cara yang adil dalam berurusan dengan keabaihan yang dikatakan ataupun kegagalan mematuhiinya”

Syed Ahmad Iddid, Undang-Undang Amalan Siasatan Domestik dan Pembuangan Kerja,
Dewan Bahasa dan Pustaka, 1990

KESALAHAN

**Kesalahan ialah pelanggaran tertib/
kesempurnaan yang kita ingin capai**

Pelanggaran = perbuatan@peninggalan

TIGA (3) JENIS KESALAHAN/ TATAKELAKUAN BAGI KAKITANGAN AWAM

Integriti

- a) Kerahsiaan di bawah (Akta Rahsia Rasmi)
- b) Rasuah (Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia)

Kecekapan

- a) Menyalahi prosedur
- b) Sikap pilih kasih
- c) Tidak memahami prosidur
- d) Ingkar perintah

Ketenteraman Awam

- a) Kanun Keseksaan
- b) Akta Dadah Berbahaya

AKTA UNDANG-UNDANG YANG TERPAKAI

- Akta Rahsia Rasmi
- Akta Pencegah Rasuah
- Kanun Keseksaan
- Akta Badan-badan Berkanun (Tatatertib dan Surcaj) 2000
- Akta Dadah Berbahaya
- Akta Keselamatan Dalam Negeri

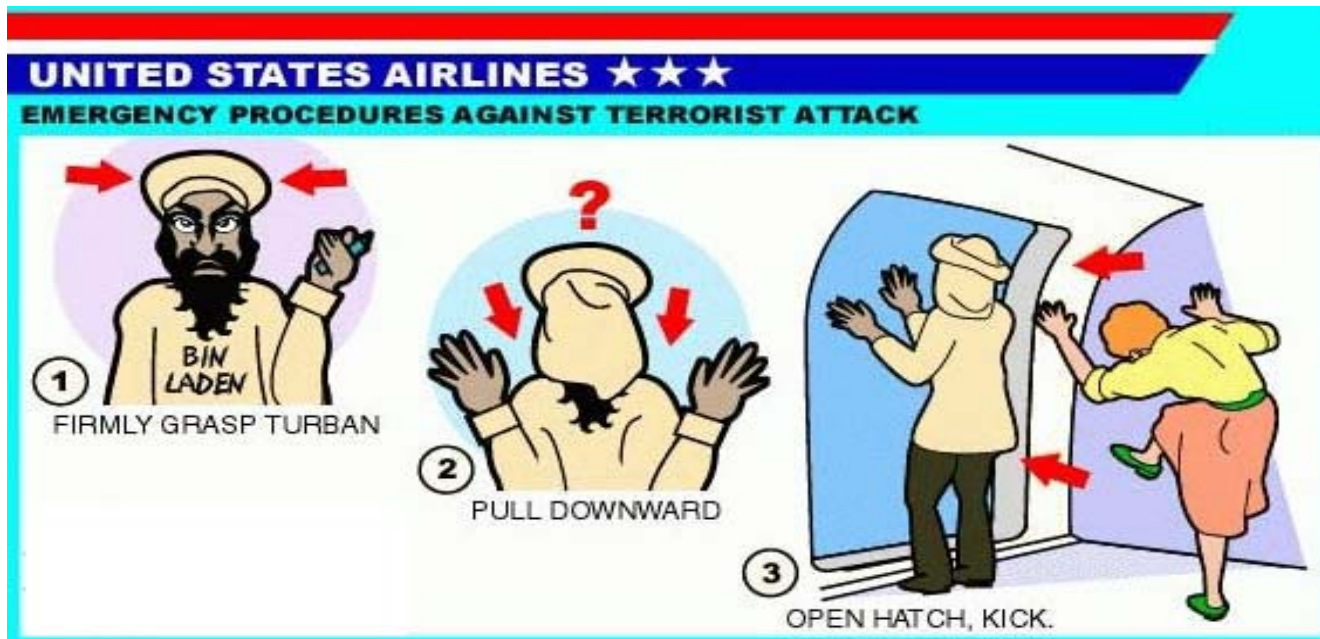

KANDUNGAN AKTA

Akta

Substantif

Prosedur

Kakitangan Awam vs. Kakitangan Badan Berkanun

- Perkara 132 Perlembagaan Persekutuan– maksud perkhidmatan awam
- Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 (pindaan 2002)
- Akta Badan-Badan Berkanun (Tatatertib dan Surcaj) 2000

Akta Badan-Badan Berkanun (Tatatertib dan Surcaj) 2000 Akta 605

Pemakaian Akta 605

- Seksyen 2, Akta 605
- Seksyen 28, Akta 605

- Seksyen 29, Akta 605
Kekecualian dan peralihan
  - Kaedah-Kaedah Universiti Pertanian Malaysia (Tatatertib Kakitangan) 1979

Akta Badan-Badan Berkanun (Tatatertib dan Surcaj) 2000 Akta 605

Kandungan Akta

- Tajuk panjang
- 7 Bahagian
  - Bahagian I (Permulaan)
  - Bahagian II (Tatatertib)
  - Bahagian 111 (Penamatan Demi Kepentingan Awam)
  - Bahagian IV (Surcaj)
  - Bahagian V (Kuasa Perdana Menteri dan Menteri)
  - Bahagian VI (Am)
  - Bahagian VII (Keterhentian Pemakaian, Kekecualian dan Peralihan)
- 29 Seksyen
- 3 Jadual
  - Jadual Pertama (senarai Badan Berkanun yang dikecualikan)
  - Jadual Kedua (Peraturan-Peraturan tatatertib)
  - Jadual Ketiga (Keanggotaan dan bidangkuasa Jawatankuasa Tatatertib)

JADUAL KEDUA

- Peraturan Berkaitan dengan Tatakelakuan dan Larangan
- Mengandungi Peraturan 1 hingga Peraturan 54
- Jenis Tatakelakuan:-
  - ❖ Tatakelakuan am
  - ❖ Larangan dan tegahan khusus
    - Terbahagi kepada 2 kategori:
      - mutlak tidak boleh dilakukan
      - boleh dilakukan dengan kebenaran

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

Peraturan 3 (1) Jadual Kedua, Akta 605:-

3. (1) Seseorang pegawai hendaklah pada setiap masa memberikan taat setianya yang tidak berbelah bahagi kepada Yang di-Pertuan Agong, negara, Kerajaan dan badan berkanun.

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

(sambungan)

Peraturan 3(2) Jadual Kedua pula menyatakan bahawa:-

3(2) Seseorang pegawai tidak boleh-

- a) membelakangkan kewajipannya kepada badan berkanun demi kepentingan peribadinya;
- b) berkelakuan dengan sedemikian cara yang mungkin menyebabkan kepentingan peribadinya bercanggah dengan kewajipannya kepada badan berkanun;

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

(sambungan)

- c) berkelakuan dengan apa-apa cara yang mungkin menyebabkan syak yang munasabah bahawa:
  - (i) dia telah membiarkan kepentingan peribadinya bercanggah dengan kewajipannya kepada badan berkanun sehingga menjejaskan kebergunaannya sebagai seorang pegawai badan berkanun; atau
  - (ii) dia telah menggunakan kedudukannya sebagai seorang pegawai Badan Berkanun awamnya bagi faedahnya sendiri;

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

(sambungan)

- d) Berkelakuan dengan sedemikian cara sehingga memburukkan atau mencemarkan nama Badan Berkanun
- e) kurang cekap atau kurang berusaha;
tidak jujur atau tidak amanah;
- f) tidak bertanggungjawab;

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

sambungan)

- h) membawa atau cuba membawa apa-apa bentuk pengaruh atau tekanan luar untuk menyokong atau memajukan apa-apa tuntutan berhubung dengan atau terhadap Badan Berkanun, sama ada tuntutan itu ialah tuntutannya sendiri atau tuntutan mana-mana pegawai lain Badan Berkanun;**
- i) ingkar perintah atau berkelakuan dengan apa-apa cara yang boleh ditafsirkan dengan munasabah sebagai ingkar perintah; dan**

Jadual Kedua

TATAKELAKUAN AM

sambungan)

j) cuai dengan melaksanakan tugasnya

LARANGAN/TEGAHAN SPESIFIK

1. Pekerjaan Luar – P.4
2. Pakaian – Etika - P.5 –
Halimahtussaadiyah vs Suruhanjaya Perkhidmatan
Awam (1994) 3 CLJ 532
3. Dadah – P.6
Utra Badi K Perumal vs Lembaga Tatatertib Hospital
Pulau Pinang (2001) 2 CLJ 525

LARANGAN/TEGAHAN SPESIFIK

4. Pemunyaan Harta – P.9
5. Hadiah – P.7
6. Keraian – P.8

LARANGAN/TEGAHAN SPESIFIK

(sambungan)

6. Taraf Hidup Tak Setimpal – P.10

7. Pinjaman Wang – P.11

8. Keberhutangan Serius – P.12

9. Meminjamkan wang – P.14

LARANGAN/TEGAHAN SPESIFIK

(sambungan)

11. Cabutan Bertuah – P.16

12. Penerbitan Buku – P.17

13. Pernyataan Awam – P.18

14. Menjadi penyunting – p19

15. Politik – P.20

LARANGAN/TEGAHAN SPESIFIK

(sambungan)

11. Tidak Hadir Bertugas – P22

- rakaman kehadiran/balik
- lewat/lambat
- tidak berada di tempat yang diarahkan

Pemantauan Tatakelakuan:Siapa?

Naib Canselor?

Pendaftar?

Dekan?

Timbalan/Penolong Pendaftar?

Ketua Jabatan?

Ketua Kerani?

Peraturan 21, Jadual Kedua, Akta 605

Prosedur Tindakan Tatatertib

- Penentuan Jenis Kesalahan (P.33):
  - buang kerja/turun pangkat (P.35)
  - bukan buang kerja/turun pangkat (P.34)
- Penentuan Kes Prima Facie
- Tuduhan dikeluarkan
- Representasi oleh pegawai dalam tempoh 21
- Keputusan oleh Jawatankuasa Tatatertib
- Hukuman

Prosedur Tindakan Tatatertib

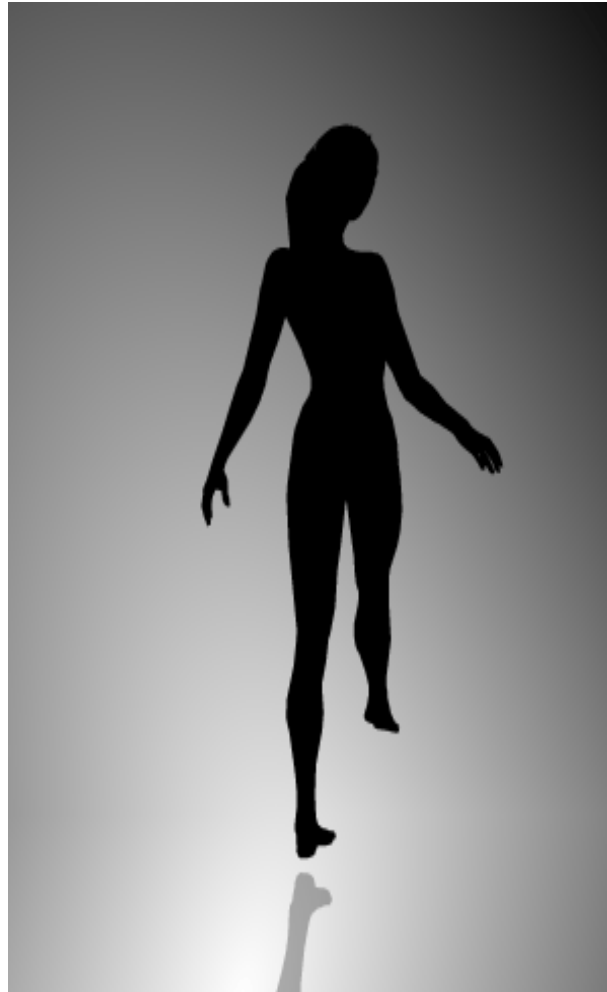
Prinsip–Prinsip

Undang-Undang Keadilan Sejagat

- Hak Untuk Didengar
- Hak Mengatasi Berat Sebelah

Prinsip–Prinsip Undang-Undang Keadilan Sejagat

Lihat gambar, penari sedang berpusing mengikuti arah jam atau lawan jam

HAK UNTUK DIDENGAR

Peraturan 32 (1), Jadual Kedua Akta 605

“Tertakluk kepada peraturan subperaturan (2), dalam semua prosiding tatatertib di bawah Peraturan-Peraturan ini, tiada seorang pegawai pun boleh dibuang kerja atau diturunkan pangkat melainkan jika dia telah terlebih dahulu diberitahu secara bertulis mengenai alasan-alasan yang berdasarkannya tindakan itu dicadangkan dan dia telah diberi peluang yang munasabah untuk didengar.”

- **Utra Badi K Perumal vs Lembaga Tatatertib Hospital Pulau Pinang (2001) 2 CLJ 525**

HAK UNTUK DIDENGAR

sambungan

Pengecualian ke atas hak untuk didengar

Peraturan 32 (2) Akta 605

P.32 (2) Subperaturan (1) tidaklah terpakai dalam hal-hal yang berikut:

- a) jika seseorang pegawai telah dibuang kerja atau diturunkan pangkat di bawah subperaturan 28(3) atau 31(3);
- b) jika Jawatankuasa Tatatertib yang berkenaan berpuas hati bahawa kerana sesuatu sebab, yang hendaklah direkodkan olehnya secara bertulis, tidaklah semunasabahnya praktik untuk menjalankan kehendak subperaturan (1);
- c) jika Lembaga berpuas hati bahawa demi kepentingan keselamatan Malaysia atau mana-mana bahagiannya tidaklah suaimanfaat untuk menjalankan kehendak subperaturan (1).

Hak Mengatasi Berat Sebelah

Peraturan 4 dan Peraturan 14, Jadual Ketiga,
Akta 605

- perisytiharan kepentingan oleh ahli Jawatankuasa
Tatatertib dan Rayuan Tatatertib
  - Rohana Ariffin vs. Universiti Sains Malaysia (1988) 2 CLJ 390

HUKUMAN TATATERTIB

Peraturan 40, Jadual Kedua, Akta 605

P.40 Jika seseorang pegawai didapati bersalah atas suatu kesalahan tatatertib, mana-mana satu atau apa-apa gabungan dua atau lebih hukuman yang berikut, bergantung kepada keseriusan itu, boleh dikenakan ke atas pegawai itu:

- (a) amaran;
- (b) denda;
- (c) lucut hak emolumen;
- (d) tangguh pergerakan gaji;
- (e) turun gaji;
- (f) turun pangkat;
- (g) buang kerja.

RAYUAN TATATERTIB

Tatacara Rayuan

Seseorang staf yang yang didapati bersalah terhadap sesuatu tuduhan dan dijatuhkan mana-mana hukuman di bawah Peraturan 40 Jadual Kedua, Akta 605 boleh membuat rayuan terhadap sabitan dan hukuman tersebut mengikut peruntukan Peraturan 20, Jadual Ketiga, Akta 605 secara bertulis melalui ketua jabatan staf tersebut dalam tempoh 14 hari dari tarikh dia mengetahui keputusan Jawatankuasa Tatatertib.

Rayuan Tatatertib

Bidang kuasa Jawatankuasa Rayuan Tatatertib

- Menghantar balik kes untuk didengar semula oleh Jawatankuasa Tatatertib;
- Mengesahkan keputusan Jawatankuasa Tatatertib;
- Mengesahkan sabitan tuduhan tetapi mengubah hukuman yang dikenakan kepada yang lebih ringan; atau
- Mengakas sabitan dan hukuman serta membebaskan staf tersebut.

LAMPIRAN
[Perenggan 1, 2 dan 3]

**KEANGGOTAAN DAN BIDANG KUASA JAWTANKUASA
TATATERTIB DAN JAWATANKUASA RAYUAN
TATATERTIB BAGI BADAN BERKANUN**

JAWATANKUASA TATATERTIB			JAWATANKUASA RAYUAN TATATERTIB
<i>Kategori Pegawai</i>	<i>Bidang Kuasa</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Tatatertib</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Rayuan Tatatertib</i>
<p>Ketua Pengarah</p> <p>Timbalan Ketua Pengarah</p> <p>Kump. Pengurusan Tertinggi</p> <p>Kump. Pengurusan dan Profesional</p> <p>Kump. A di bawah Laporan Jawatankuasa Kabinet 1976</p>	<p>Tindakan tatatertib dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat</p>	<p>Pengerusi: Pengerusi Lembaga</p> <p>Anggota: •Ketua Setiausaha Kementerian •2 orang anggota Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga</p>	<p>Pengerusi: Menteri</p> <p>Anggota: •2 orang Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga</p>

LAMPIRAN
[Perenggan 1, 2 dan 3]

**KEANGGOTAAN DAN BIDANG KUASA JAWTANKUASA
TATATERTIB DAN JAWTANKUASA RAYUAN
TATATERTIB BAGI BADAN BERKANUN**

JAWTANKUASA TATATERTIB			JAWTANKUASA RAYUAN TATATERTIB
<i>Kategori Pegawai</i>	<i>Bidang Kuasa</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Tatatertib</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Rayuan Tatatertib</i>
Ketua Pengarah Timbalan Ketua Pengarah Kump. Pengurusan Tertinggi	Tindakan tatatertib bukan dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat	Pengerusi: Pengerusi Lembaga Anggota: •Ketua Setiausaha Kementerian •2 orang anggota Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga	Pengerusi: Menteri Anggota: •2 orang Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga

LAMPIRAN
[Perenggan 1, 2 dan 3]

**KEANGGOTAAN DAN BIDANG KUASA JAWTANKUASA
TATATERTIB DAN JAWATANKUASA RAYUAN
TATATERTIB BAGI BADAN BERKANUN**

JAWATANKUASA TATATERTIB			JAWATANKUASA RAYUAN TATATERTIB
<i>Kategori Pegawai</i>	<i>Bidang Kuasa</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Tatatertib</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Rayuan Tatatertib</i>
<p>Kump. Pengurusan dan Profesional</p> <p>Kump. A di bawah Laporan Jawatankuasa Kabinet 1976</p>	<p>Tindakan tatatertib bukan dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat</p>	<p>Pengerusi: Pengerusi Lembaga</p> <p>Anggota: • Timbalan Ketua Setiausaha Kementerian (Pentadbiran) • 2 orang anggota Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga</p>	<p>Pengerusi: Ketua Setiausaha Kementerian</p> <p>Anggota: • 2 orang Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga</p>

LAMPIRAN
[Perenggan 1, 2 dan 3]

**KEANGGOTAAN DAN BIDANG KUASA JAWTANKUASA
TATATERTIB DAN JAWATANKUASA RAYUAN
TATATERTIB BAGI BADAN BERKANUN**

JAWATANKUASA TATATERTIB			JAWATANKUASA RAYUAN TATATERTIB
<i>Kategori Pegawai</i>	<i>Bidang Kuasa</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Tatatertib</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Rayuan Tatatertib</i>
<p>Kump. Sokongan</p> <p>Kump. B, C dan D di bawah Laporan Jawatankuasa Kabinet 1976</p>	<p>Tindakan tatatertib dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat</p>	<p>Pengerusi: Ketua Pengarah</p> <p>Anggota:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timbalan Ketua Setiausaha Kementerian (Pentadbiran) • Penasihat Undang-Undang Kementerian • 2 orang anggota Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga 	<p>Pengerusi: Ketua Setiausaha Kementerian</p> <p>Anggota:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 orang Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga

LAMPIRAN
[Perenggan 1, 2 dan 3]

**KEANGGOTAAN DAN BIDANG KUASA JAWTANKUASA
TATATERTIB DAN JAWATANKUASA RAYUAN
TATATERTIB BAGI BADAN BERKANUN**

JAWATANKUASA TATATERTIB			JAWATANKUASA RAYUAN TATATERTIB
<i>Kategori Pegawai</i>	<i>Bidang Kuasa</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Tatatertib</i>	<i>Keanggotaan Jawatankuasa Rayuan Tatatertib</i>
<p>Kump. Sokongan</p> <p>Kump. B, C dan D di bawah Laporan Jawatankuasa Kabinet 1976</p>	<p>Tindakan tatatertib bukan dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat</p>	<p>Pengerusi: Timbalan Ketua Pengarah</p> <p>Anggota:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ketua bahagian yang Bertanggungjawab bagi hal pentadbiran di Kementerian •Penasihat Undang-Undang Kementerian •2 orang anggota Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga 	<p>Pengerusi: Ketua Setiausaha Kementerian</p> <p>Anggota:</p> <ul style="list-style-type: none"> •2 orang Lembaga, yang dilantik oleh Pengerusi Lembaga

SURCAJ

- Seksyen 14 hingga Seksyen 22 Akta 605
- Sebab-Sebab Pengenaan Surcaj
- Bidang kuasa Lembaga Pengarah Universiti
- Hak Untuk Didengar
- Boleh dituntut secara guaman
- Boleh ditarik balik oleh Lembaga
- Kesan Surcaj
  - masih boleh dikenakan tatatertib
  - direkodkan dalam buku perkhidmatan

Penamatan Demi Kepentingan Awam

- Seksyen 9 hingga Seksyen 13 Akta 605
- Kuasa Lembaga Pengarah Universiti
- Hak Untuk Didengar
- Kesan Penamatan
  - bukan kes tatatertib
  - layak kepada faedah persaraan tapi susut nilai

Kes tatatertib di UPM

- Tidak hadir bertugas
- Menipu Sijil Sakit
- Dadah
- Mencuri talian telefon
- Menipu tandatangan
- Gangguan seksual
- Mencuri wang tabung masjid

Palaniapan a/l Kotayan vs. UPM (2008) 2 MLJ 600

KESIMPULAN

- Konsep tatakelakuan dan kesalahan
- Pemakaian Dan Pengenalan Akta 605
- Penerangan mengenai Jadual Kedua
- Prosedur Tindakan Tatatertib & Prinsip Keadilan Sejagat
- Rayuan Tatatertib
- Surcaj & Penamatan Demi Kepentingan Awam
- Kes Tatatertib di UPM

Terima Kasih

Ratio Legis Est Anima Legis

Kamar Bahagian Penasihat Undang-Undang
Pejabat Penasihat Undang-Undang, UPM

Tel: 03-89466161/6172

03-89472063

faks: 03-89472046